

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اینجانب قصد دارم اطلاعاتی درمورد طایفه های لك موسیوند و دیگر طایفه های قوم لك، که ساکنین اولیه و قدیمی و از یاد رفته شهرستان ازنا هستند و بخصوص اطلاعاتی در مورد دهستان های پاچه لك غربی و شرقی این شهرستان را در اختیار برادران عزیز لك زبان و لکستانیهای محترم به ویژه مردم محترم منطقه خاوه(دلفان)، شهرستان ازنا و دهستان های پاچه لك قرار دهم. که مدتهاست نامی از این منطقه در گروه های اجتماعی بخصوص لك زبان و سایت ها به میان نیامده است.

این منطقه از یاد رفته را قصد دارم دوباره به آغوش گرم لکستان و لك های عزیز برگردانم.

بنده هیچ قصد نیت بدی اعم از توهین، بی احترامی و کوچک شمردن دیگر طوایف بزرگ و با فرهنگ اصیل شهرستان ازنا یا نیت بزرگ نمایی طایفه لك موسیوند و دیگر طایفه های قوم لك را ندارم، بلکه

فقط و فقط برای اطلاع رسانی به دیگر دوستان لك كه اطلاع كافي ندارند و برای پیدا کردن هویتشان تلاش می کنند تا هویت اصلی طایفه خود را بدانند و بدانیم كه از چه قوم بزرگ و كهنسالی هستیم. این اطلاعات از پدرانمان سینه به سینه انتقال یافته تا امروز به بنده رسیده تا بتوانم اصالت خود را حفظ كنم و به لك بودنم ببالم . این اطلاعات دارای كاستی هایی می باشد. كه امیدوارم با لطف و عنایت دیگر دوستان لك ساكن در ازنا و خاوه این اطلاعات كامل شود.

موقعیت ازنا:

شهرستان ازنا قبلا بخشی از بخشهای شهرستان الیگودرز بوده است. این شهر در سال ۱۳۱۷ به دهستان و در سال ۱۳۳۰ به شهر ارتقاء پیدا کرد و دارای شهرداری شد. در سال ۱۳۴۰ ازنا به عنوان مركز بخش جاپلق در حوزه شهرستان الیگودرز ارتقاء پیدا نمود. در سال ۱۳۷۳ با تأسیس فرمانداری توسط وزیر كشور، این بخش از الیگودرز جدا و به شهرستان تبدیل شد.

شهرستان ازنا دارای چندین دهستان می باشد از جمله دهستان پاچه لك غربی و پاچه لك شرقی و هر دهستانی یه چندین ده و روستا تقسیم می شود. که بیشترین بار لك بودن و حفظ اصالت قوم لك را پاچه لك غربی به دوش میکشد.

زبان و مذهب مردم ازنا:

زبان شهر ازنا ترکیبی از لری و فارسی است. که میتوان این زبان را به زبان لری فارسی خواند.

*لازم می دانم به واژه (زبان لری) اشاره ای کنم به دلیل آشنا نبودن مردم منطقه به زبان لکی، این زبان را زبان لری می خوانند و زبان لری این منطقه از زبان لکی و گویش بختیاری تشکیل شده است. به همین خاطر این دو را لری می خوانند.

از گذشته های دور تا کنون این منطقه جزء مناطق لك نشین بوده و طی 100 سال گذشته به دلیل خوش آب هوایی طوایف لر و بختیاری به این منطق کوچ کرده و ساکن شدند. بعد از ساکن شدن طایفه های

اکنون که بیشتر جوانان و نسل های امروزی تمایل خاصی به فارسی صحبت کردن دارند و با حذف لجه لری اکنون به زبان فارسی تکلم می کنند.

دین مردم شهرستان ازنا اسلام و مذهب شیعه دوازده امامی است.
فرهنگ مردم ازنا:

فرهنگ مردم این منطقه فرهنگ ایرانی که ترکیبی از رسوم لك ها و بختیاری ها صورت می گیرد.

اما اکنون با گذشت زمان قسمت های ازاین شهرستان بخصوص دهستان پاچه لك به لجه لری که از زبان لکی است تلکم میکنند. این دو قوم که در سالی های طولانی به دلیل همجواری با یکدیگر و ازدواج های پی در پی بین قوم ها صورت گرفته ، زبان هردو دست خوش تغییراتی قرار گرفته که * لکی * این منطقه با لکی مناطق دیگر لك نشین و بخصوص لكستان تفاوتی دیده می شود.

این مسئله در گویش بختیاری هم صدق می کند و گویش بختیاری هم با گویش مناطق بختیاری نشین بخصوص شهرکرد و ... ۴

تفاوتی وجود دارد. اما به دلیل یکی شدن این دو زبان با هم، مردم این منطقه تا حدودی به زبان لکی و همچنین به گویش بختیاری تسلط دارند. این امر برای دیگر عزیزان مناطق بختیاری نشین و لک نشین میسر می باشد. به صورتی که اگر شخصی بختیاری یا لک از مناطقی دیگر با مردم پاچه لک هم صحبت شوند می توانند همدیگر را درک کنند.

روستاهای پاچه لک:

این دهستان شامل روستاهای گرجی، هندر، وزمدر، چشمه سلطان، چم زمان، دره تخت، سیاوش آباد (تپه)، نصرت آباد (کن کتو)، سیوله، دوبلوکان، قاضی آباد، شنگان، کمندان، عزیز آباد (کلك - شاه پسند - ده درویشان)، چرخستانه، دولت آباد، حشوید، علی آباد، برجله، برناباد، شهرک المهدی (مکی آباد، لمس و روستاهای یکجا شده شرکت زراعی)، قاسم آباد و علی آباد می باشد. این روستاها جنوب شهرستان ازنا را در بر می گیرند و از اتوبان اصفهان-خوزستان شروع و تا قله های اشترانکوه ادامه پیدا می کند.

روستای قاضی آباد مرکزیت تعاونیهای روستاهای وزمدر.چم زمان.دره
تخت.دوبلکان.نصرت آباد.سیوله.سیاوش آباد.شنگان. روستاهای
سه گانه عزیزآباد.کمندان را در گذاشته دارا بوده است.

جمعیت دهستان پاچه لك در سرشماری سال 85 حدودا 12.864
نفر می باشد که متشکل از لك ها و بختیاری ها می باشد.

این منطقه دارای آب هوای بسیار خوبی می باشد و جاذبه های
گردشگری فراوانی دارد که همه ساله گردشگران زیادی از نقاط
مختلف کشور به این منطقه زیبا می آیند.

زبان و لهجه دهستان پاچه لك:

مردم پاچه لك به لهجه ای از زبان لکی تلکم می کنن که به دلیل
همجواری این منطقه با مناطق لر و لر بختیاری نشین و بخصوص دور
بودن از مناطق لك نشین و لکستان عزیز، اکنون همه مردم منطقه زبان
و یا لهجه خود را زبان پاچه لکی می دانند و بر این باور هستند که
زبانش لکی ست، زیرا تفاوتی با گویش های بختیاری دارد.

مردم ازنا به روستاهای مسیر جاده ازنا به کمندان «منطقه پاچه لك»
می‌گویند و روستاهای دیگر از لحاظ تقسیمات کشوری جزء این
منطقه در آمده‌اند.

به همین دلیل هست که می‌گوییم مردم پاچه لك اصالت قوم خود
را حفظ کرده و طایفه‌های این قوم با افتخار می‌گویند لك هستند و
بارلك بودن رو به دوش می‌کشند.

چندیست که درسایت‌ها مختلف با لطف دوستان به این موضوع
که ازنا *یادآور کریم‌خان زند لك* که از قوم لك می‌باشد
یاد میکنند ولی در این زمینه که چرا این شهرستان را
یادآور کریم خان زند لك می‌خوانند کوتاهی کرده و تاکید نمی‌کنند
که به دلیل ساکنان قدیمی و مردم پاچه لك، که لك‌ها هستند از
ازنا به عنوان یادآور *کریم خان زند لك*
یاد میکنند.

مهم در سایت‌ها اشاره نشده که اصالت مردم پاچه لك قوم لك
می‌باشد*

لازم به ذکر است از اصالت قوم لك در این منطقه تنها عده ای از مردم طایفه های لك و نام زیبای پاچه لك هست که باقی مانده که امیدوارم با لطف و یاری دوستان لكستانی در امر معرفی منطقه ی زیبای پاچه لك به همگان و همه ای لكستانی های عزیز و لك زبانان به ما كمك کرده و به اثبات برسائیم لك بودن این منطقه و حفظ اصالت ساکنان این منطقه که واقعا نیاز به یاری همگان دارد اشاره ای به گذاشته طایفه لك و لك موسیوند و

چگونگی نام گذاری پاچه لك:

اطلاعات ایل موسیوند در پاچه لك سینه به سینه انتقال یافته و بزرگان تاریخ و سال دقیقی حضور ذهنشان نیست.

حال چرا پاچه لك نام گرفته است :

که به سه موضوع که بیشتر بزرگان اشاره می کنند میرسیم .

1_ عده ای معتقد هستن که در زمانهای تبعید لك ها. این طایفه

یعنی طایفه لك موسیوند هم به این منطقه تبعید شده اند. ^۸

2_ عده ای هم معتقد هستند که در زمان کریم خان زند لك ' گروهی از طایفه لك موسیوند از منطقه خاوه لکستان به این منطقه کوچ کرده اند .

طایفه ی لك موسیوند در به قدرت رسیدن کریم خان زند نقش مهمی داشته اند و کریم خان زند به پاس جبران زحمات طایفه های لك موسیوند این منطقه که ساکنان قبلی اش هم قوم لك بوده و در زمان پادشاهان قبل از کریم خان به نقاط مختلف کشور و چه بسا به کشورهای دیگر تبعید شده اند. را به طایفه ای لك موسیوند به عنوان پیشکشی هدیه می کند و این طایفه ها در این منطقه ساکن میشوند. و جانشینان طایفه های قبلی قوم لك می شوند.

*البته بسیاری از بزرگان در مورد دوم تفاهم نظر دارند و اشاره می کنند که از منطقه ای به این منطقه کوچ کرده اند و یا آورده شده اند.

طبق روایت های شنیده شده در زمان پادشاهی نادرشاه و زمان حمله افغان ها که قسمت های از ایران را تصرف کرده بودند،

زمانی که نادر شاه خود و سپاه اش را شکست خورده در مقابل
افغان ها در اصفهان می بیند. متوجه حضور گروهی از شکارچیان
پلنگ می شود که این گروه از مردم لک می باشند. نادرشاه
به دلیل جنگ آوری این گروه لک زبان، از طایفه های قوم لک
درخواست کمک می کند. لک ها از جنگ آوری و تاکتیک های
جنگی ویژه ای چه در کوهستان و چه در دشت ها برخوردار بوده
اند. نادر شاه به مردم لک وعده غنائم جنگ و قسمت هایی از
زمینهای منطقه را می دهد و می گوید که در صورت پیروزی
تمامی غنائم جنگ تعلق به مردم لک دارد. بزرگ طایفه های لک با
قبول درخواست وارد جنگ می شوند. و در دره ای جنگ سختی
صورت می گیرد و نتیجه جنگ شکست افغان ها و پیروزی لک ها
می شود که به دلیل نحوه جنگیدن، چابک بودن در نبردها و قدرت
جنگی و نیروی بدنی، لک ها را به پلنگ تشبیه کردند. و آن دره به
پلنگ دره معروف شد.

بزرگ طایفه لك موسیوند:

بزرگ طایفه ی به نام خان مامون به همراه برادران و فرزندانش در شهرستان ازنا کنونی و اطراف آن ساکن بوده اند. بعد از سکونت آنان، در آن منطقه روستایی شکل گرفت به نام این شخص روستای (خان مامون) که اکنون به شهری تبدیل شده و در کنار شهرستان ازنا قرار دارد و این شهر در مسیر راه آهن تهران اهواز قرار دارد.

خان مامون دارای چندین برادر و فرزند بوده است

روایت شده که توجه شاه وقت به خان مامون به دلیل داشتن تعداد مورد توجه برادران و فرزندان تنفگچی و سوارکار نیرومند بوده است. و برای جلوگیری از اتفاقاتی از او میخواهد که برادران و فرزندان خان مامون در کنار هم نباشند، به این دلیل هر کدام به منطقه ای میروند، از جمله کدخداحسن پسر خان مامون به همراه چندتن از برادران و عموزاده هایش به دشتی که اکنون *پاچه لك* نام دارد میروند و در روستای قاضی آباد این منطقه ساکن می شود.

طوائف قوم لك در ازنا:

لازم میدانم به طایفه های قوم لك در و دیگر طایفه های شهرستان
ازنا اشاره کنم:

قوم لك

1- طایفه لك

2_ طایفه لك موسیوند

3_ طایفه لك معرفی (ماری فن)

4_ طایفه سرلك

5_ طایفه لك بابادی

6_ طایفه لك کا درازوند

7_ طایفه لك سلاروند

8_ طایفه لك سلك

9_ طایفه لك الوند

10_ طایفه لك حیدری

طوائف قوم لك در ازنا:

11_ طایفه لك جان مردی (جوان مرد)

12_ طایفه لك لشنی زند

13- طایفه لك بك (بگ)

فامیلی های نوری و نوروزی شهرستان ازنا زیرمجموع لك بك می باشند. سرلك های الیگودرز خود را بختیاری میخوانند. و سرلك های ازنا و دورد خود را لك — میدانند

توجه

اطلاعات کافی از دیگر طایفه های قوم لك در شهرستان ازنا در دسترس نیست، از عزیزان طایفه های دیگر که جز قوم لك هستند پوزش می طلبم و خواهشمنداست که برای تبادل اطلاعات لطفا همکاری کنند.

سایر طوایف بختیاری در ازنا:

سایر طایفه های بختیاری شهرستان ازنا:

1_ حاجیوند

2_ عبدالوند

3_ بیرانوند

4_ دهقان

5_ قیطاسوند

6_ قیطاسی

7_ درویشی

8_ فولادوند

9_ کوشاری

10_ بلگه وند

در آخر از دیگر طایفه های عزیز و برادران دوس داشتنی که ذهن

بنده یاری نکرده تا نامشان در این متن آورده شود...

پوزش می طلبم اینجانب هیچ قصد نیت سوئی نداشته ام و نخواهم داشت.

امیدوارم بنده در متحد کردن عزیزان لك، لر و كرد، و معرفی لكهای ازنا به شما عزیزان سهمی داشته باشم.

والسلام